

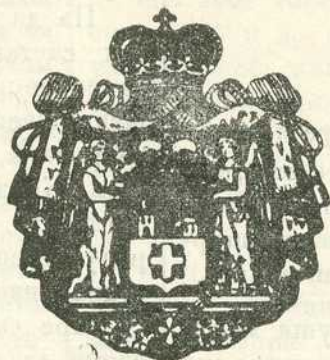

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

СРПСКИ СИОН

Год. XVI.

Број 24.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у петак 15. децембра 1906.

ЗВАНИЧНО.

К. 1566/1175. ех 1906.

Лишење свештеничког чина Николе Марковића.

Срп. прав. епархијска конзисторија вршачка дописом својим од 17. (30.) октобра 1906. број Е. 1738/І. 135. ех 1906. извештава да је високопреч. митропол. цркв. Савет пресудом својом од 20. септембра (3. октобра) т. г. бр. М. 457./МЦС. 107. ех 1906. потврдио и пресуду те конзисторије од 17. (30.) октобра 1905. бр. Е. 2148./І. 50. ех 1905., којом је јеромомах Николај Марковић, бивши парох у Алибунару и администратор парохије у Баваништу због крајње ренитенције и непоштовања својих законитих власти лишен свештеничког чина.

Решено је:

о чему све оводручне ман. управе те путем оводручних окр. протопрезвитерских звања сва срп. правосл. парох. звања известити.

Из седнице архид. конзисторије држане у Карловцима 24. новембра (7. децембра), 1906. године.

Георгије с. р.
Патријарх.

О монашкој школи у Хилендару.

К. 1512/1159. ех 1906.

Његова Светост преузвишени Господин Георгије српски Патријарх отписом својим од 27. октобра 1906. на молбу управе и братства ман. Хилендара ради сходног расположења

доставља ово саопћење: „У светој српској Лаври Хилендару основана је прошле године монашка школа са задатком, да спреми а и образује хилендарску омладину у богословској струци, како би се за прав. срп. цркву обезбедио опстанак том манастиру, ну како је мален број младића, који стоје на расположењу тој манастирској управи, а неминовна је потреба, да се број истих увећа; то управа са братством манастира Хилендара моли, да се обзнани онима, који се желе посветити Богу и Цркви, да их Лавра Хилендарска матерински зове да дођу, а она ће их примити, спремити и удостојити монашког позива и сѣна, само исти ваља да су предани томе позиву с тим додатком, да није никаква сметња, ако је младић неписмен, јер онде може добити сву спрему за тај позив.

Што се тиче пута до Свете Горе (Атона) односно до Хилендара, дотичнима ће бити на руци кр. српски конзулат“.

Решено је:

путем окр. протопрезв. звања о горњем известити сва подручна парох. звања с позивом, да о томе у својој парохији обзнане.

Из седнице архид. конзисторије држане у Карловцима 24. новембра (7. децембра) 1906.

Георгије с. р.
Патријарх.

ПОСЛАНИЦА

Дра Георгија Летића

епскопа темишварскога, приказана свештенству свога подручја, сакупљеном на протопрезвитератским зборовима од ове године.

Бр. 232. преа. 1906.

ГЕОРГИЈЕ,

по Божјој милости епископ темишварски и т. д. пречасном и часном парохијском свештенству, својим милим у Господу сарадницима по подручним парохијама Богом спасаване епархије темишварске, шаље архијерејски благослов и поздрав.

Угодно је архијерејској души мојој, кадгод видим свештенство своје сакупљено у име Господње по протопрезвитератским срезовима око тако потребнога и кориснога посла, као што су свештеничке исповести и свештенички протопрезвитератски зборови.

На тим освећеним састанцима дата је могућност свештенству, које је свесно свога правога позива, које дише духом живе вере хришћанске и има истинскога смисла богословскога да се у св. тајни покајања опрости од греха, који у току целе године дана буду оптеретили душу његову, и да, примивши у тој тајни благодат оправдања и освећења, јача душу своју за борбу са разним искушењима, пороцима, страстима и невољама света овога. Осим тога дата је прилика свештенству да се на тим састанцима у братској љубави посаветује о разним питањима, која засецају у разнолику службу његову, па да тако себе усавршујући послужи епископу и епархијској управи својој добро промишљеним саветима својима.

Да би пак ови састанци што боље одговарали сврси својој, потребно ће бити непрекидно усавршење њихова уређења. Ради тога је то питање издато већ прошле године на израду и зборско претресање свештенству свих подручних протопрезвитерата епархије наше.

Како у израђеним тематима, тако и у зборским одлукама сакупљено је о томе лепо градиво, које ће послужити епарх. Конзисторији нашој да то питање што боље уреди, што ће се у своје време свештенству објавити. Но ваља ми овде споменути да је наша Конзисторија у окружности сво-

јој од 18. априла (1. маја) бр. К. 315./237. из 1906., којом је одредила предмет писмених радња за израду и зборско претресање за ову годину, већ усвојила некоје оправдане жеље зборова у овој ствари.

Па да бих и сам допринео усавршењу тих састанака, сматрао сам за потребно да се овом приликом са овом посланицом јавим свештенству свом, сакупљеном на зборовима, те да му, споразумно са нашом Конзисторијом, нека опажања своја поглавито о свештеничкој исповести и о раду свештеничких зборова у прошлој години изнесем.

Пре свега међем на душу свештенству своме да свету тајну покајања по савести прима. У разноврсној служби парохијској свештеник навлачи често на себе многе грехе не само услед неисправнога вршења својих дужности, него још више услед пропуштања дужности својих, које су огромне и по броју и по садржини својој. Осим тога свештеник треба да се дотиче светиње, да врши најсветије радње, и да послужи народу као узор што савршенијега живота. Свештеник мора дакле уопће живо радити на усавршењу своје личности, која се мора уздизати над обичном средином својом. Од свих пак средстава за лично религ.-морално усавршење, по психолошким чињеницама, призната је од свих добрих познавалаца душе човечје тајна св. покајања. То је она знаменита установа, која је једино кадра да човека пред Богом оправда, да га у врлини утврди, да га од греха очува, да га у дужностима поучи, и да га утеши у очајним приликама. И зато, Драги Моји! пригрлите ту установу као прву и најсветију дужност према самом себи, и ширите ју примером својим код верних својих, код којих је та узвишена установа понижена у последње време до прости форме без садржине и живота! Заговорите се у самоћу, Мили Моји!, прелистајте књигу живота свога од последње ваљано обављене исповести своје, и прибежите све оно што мислите да Вас терети пред Богом и његовим судом неумитним! Изаберите на збору по вољи духовника себи, сперите искрено проклетињу са душе своје у сузама истинскога кајања и у чвр-

стом заветовању на што сјајнији и благодорнији живот свој у напредак!

Чули смо, Драги Моји! некоје гласове са зборовом да би се некоји свештеници радо пред својим епископом исповедали. Ову ствар прихваћам радо, и стојим на расположењу у свако доба не само сваком оном свештенику, него и верном из народа, који би терете душе своје пред архијерејем својим изнети хтео. Али да се таква пракса за правило прогласи, држим за нецелиходно, пошто услед тога може лако да страда најбитнија страна исповести, а то је искреност, што се не сме допустити. Неки би пак хтели да се обавезност годишње исповести остави на савест свакоме, када и где хоће ко да ју изврши. У том погледу, истина, мора свако признати да је вршење исповести у првом реду ствар савести, пошто се ваљано примање ове свете тајне понајвише не да прописима изнудити нити спољашњом влашћу надзирати. Па ипак је Црква у својим Црквеним Заповестима, спољашњом влашћу својом обавезним прописала периодично годишње исповедање уз постове, у болести и на смрти за све верне своје. Према томе је обавеза исповести не само ствар савести, него и предмет спољашње дисциплине црквене. Сваки члан наше Цркве има се у извесна времена исповедати, и Црква има о том надзор водити. Надзор је пак олакшан тиме, што се обављеном исповешћу сматра само она исповест, у којој је разрешење получено, дакле у којој је духовник стекао уверење да се грешник искрено покајао. Па када се за све верне прописује обавеза периодичних исповести, зар да се та иста обавеза не наложи бар једаред у години свештенику, који треба да је „светлост света и со земље“? Зар само свештенику да се пусти са свим на вољу ова најсветија обавеза, када знамо да је свештеник стројитељ светих тајана и орган благодати Духа Светога, који свагда мора у чистоти блистати? Зар ће свештенство у народу изгубити поштовање, ако се примети да се и оно исповеда, као што неки у својим радовима споменуше? Зар вршење најсветијих дужности може повижавати некога? Или зар народ

треба да држи свештенство безгрешним? Није ли то фарисејство, против којег је Господ наш одлучно устајао? . . . Против тих и таквих предрасуда ваља смело устати, и баш због тога ваља исповести свештеничке као и до сада обављати, јер ако се укорени нпр. мишљење да исповест шкоди угледу свештеникову, не ће је ни остали делови нашега народнога тела ни како вршити. Још мање стоји она тврдња једнога свештеника да вршење исповести има смисла само пред примањем светога причешћа, те када се то не чини пред сваким причешћем свештениковим приликом богослужења, не мора се уопће чинити. Ако је вођење записника зборскога тачно, и ако тврдња горња постоји, онда се тај свештеник огрешио о учење своје цркве, и пао у заблуду некога страног учења. Но ми не можемо да замислимо да је горња тврдња у оном смислу изречена, и вољни смо веровати да су непотпуни изрази узроком оном смислу, који се горњој тврдњи приписује.

На основу свега тога резолуција к.-ског збора од 16. (29.) септ. 1906. бр. 5., којом се тражи да се укине обавеза заједничких свештеничких исповести, не може се уважити нити од потписаног нити од Конзисторије наше, него се очекује од свештенства да ће ту установу што савесније пригрлити, на спасење своје и стада свога.

Да ли пак да се исповести оделе од зборовом, да ли да се врше по утврђеном „огледалу“, и да ли да се после исповести служи света литургија, на којој би свештенство примало и св. тајну евхаристије, и др. што предлаже свешт. збор а.-ског протопрезвитерата од 11. (24.) X. 1905. бр. 6., решиће се када се донесе нова наредба о уређењу зборовом и исповести свештеничких.

Не могу пропустити, да овде не истакнем, да се наше свештенство у прошлој години одликовало у уредном посећивању зборовом својих и у примању св. тајне покајања, што служи на похвалу свештенству и на радост и утеху нама.

Овде се истиче и то да је лањско зборисање било доста живо и родно, у чему се нарочито одликује зрело и озбиљно збо-

рисање свештенства у а-ском протопрезвитерату.

Нема сумње да ће ти зборорови све боље напредовати и да ће се временом вођење њихово моћи ваљада поверити једној уређеној организацији свештеничкој у епархији или митрополији.

Епарх. управа имала би тако у свештенству овом потпуно организованог помоћника, саветника, а народ будног и снажног чуvara.

Што се тиче појединих одлука зборских, некоје су од њих узете па знање и предложене Конзисторији на усвојење као 1. свешт. збора вел. к-ског од 13. (26.) маја 1905. бр. 5. „О језику, на коме ваља издавати фамилијарне листове“; 2. Истога збора од 16. (29.) новембра 1905. бр. 9. на темат „О назаренима и о одбрани од њих“, 3. Истога збора бр. 7. на темат „О суботарима и о одбрани од њих“, 4. Б-кога пр. збора од 26. септембра (9. октобра) 1905. бр. 15. „О заштити правосл. типова св. икона на дому и у цркви“, 5. Истога збора бр. 17. „О наплати матичн. извода, издатих у сврху склапања грађан. брака“, 6. Истога збора бр. 18. „Да се од Саб. Одбора за сваког свештеника изиште по један примерак предлога за нову уредбу о дотацији свештенства“, 7. А-ског протопр. збора од 11. (24.) X 1905. бр. 9. на темат „О сеоби у Америку и о узроцима тога“, 8. Истога збора бр. 12. на темат „О моди и раскошу“, 9. Истога збора бр. 15. „Да се учини приступачном епарх. библиотека свему свештенству“, 10. Т-скога св. збора од 20. октобра (3. новембра) 1905. бр. 8. на темат „О уређењу цркв. и манастирских слава“, (уз некоје измене), 11. Истога збора бр. 10. на темат „Ко даје свештенству дозволу за служење у страниј парохији, а ко у страниј епархији“? (уз некоје измене.)

Остале одлуке зборова из прошле и претшњих година од мање вредности узете су на знање, а оно од веће вредности и донесене на темате, узете су у свестрано претресање, те ће се на њих одлука у своје време предложити. У колико Конзисторија наша усвоји предлоге на сада наведене резолуције, биће свештенство за

сваки случај редовним путем окружницом извештено.

Што се тиче израде радња, више од половине свештенства израдило је своје саставе, и уредно их је предало. Потписани води како о тим саставима, тако исто и о саставима проповеди и ревности свештенства око тога нарочити списак, који ће му послужити као мерило за оцену једног дела рада свога свештенства — и догле док се питање свештеничке кондуите дефинитивно не реши. Код израде те цениће се највише уредност, марљивост и савесност, која сваком треба на расположењу да стоји, мање пак научна спрема и ерудиција, коју за сада не може свако имати. Са тематима навластице хоће се да добије машљење од свега саештенства за поједина питања за тим да се свештенство на рад побуди, и на послетку да се сам рад зборски живљим и роднијим учини тако, што ће се на зборовима расправљати о оним питањима, о којима је свештенство већ код израде темата довољно размишљало.

Примећује се и то, да се записници зборски не воде уредно и у свему по оводносним конзисторијским прописима, што би за будуће желети било.

А сада, Мили Моји! примите овом пригодом — од архијереја свога неколико искрених савета за живот и рад Ваш!

Сви ми знамо да су данас по Цркву и свештенство врло тешка времена. Зло се јавља у новим и све опаснијим облицима, и шири се свуда. Чак се увлачи и у недра црквена, па нас онде бије. Опажа се да човек неприметно поново отпада у погаништво. Стара борба између добра и зла наставља се у новим вековима у страховитим размерима. Некадашњи помоћници и сарадници Цркве, дом, школа и држава као да хоће да напусте свети савез са Црквом, а да пођу самосвојним путем. Изгледа да Црква треба сама да прихвати борбу са новим погаништом, и да га уз помоћ Божју својим моћним средствима сломије, и свет наново покристи. И зато Црква мора у новом добу нову снагу своју показати, на савремени живот свој благодарне зраке изливати, да би развитак којим свет у новије доба пође, облагоро

WWW.UNILIB.RS

дила, себи прилагодила, донекле где треба и з. оставила, а где ваља, напред га гурнула.

Снага Цркве лежи у свештенству. Свештенство мора разумети време, у којем живи. Оно мора свуда уносити луч хришћанске правде и истине. Оно је светлост за свет. Ако оно не светли, у свету тама настаје. Оно је со земље, која свет чува од трулежа и која живот зачињава. Ако она изветри и обљутава, на што нам је тада?

Задатак свештенства нашега јесте огроман, али није несавладљив, кад Господ снажи, помаже и олакшава. Треба нам само жива и разумна вера, која брегове покреће, па да живот нашега народа понесемо у висине недогледне. Све остале врлине, потребне данас, извираће из живе вере, као свето одушевљење, ревност апостолска, мученичка пожртвованост, хришћанско трпљење и праштање, храброст, светосавско родољубље. . .

Свештенство мора непрекидно радити на том да ту живу веру у души својој усади и развије. Ваља му сву снагу прикупити и све подобности своје уложити — да се задобије та сила, која треба да нас препороди, да нас одухотвори и широм народа као узоре у свему пронесе.

Без те силе свештенство је слика мртва, без живота и полета, без снаге и рода. Оно се замара код сваког сукоба са злим. Оно губи одушевљење код најмањег неуспеха. Оно очајава код најмањег удара у животу. Да јадних оних војника Спасових, који га се одричу на сваком кораку због побуда себичних, самољубља, сујете, претеране брижности за дом свој на штету Цркве! и т. д.

Вера је дар благодати. Њу морамо заслужити и измолити, и то дуготрајним и истрајним радом својим. Најважније средство за то јесте, осим достојнога примања св. тајана покајања и причешћа, у првом реду *молитва*. Када год уграбите времена, Мили Моји! повуците се у самоћу, те се предавајте искрено молитви. Гледајте да помоћу zgodних молитава сваки дан будите у духу своје искрене осећаје вере, љубави према Богу и Његовим светињама, паде на Бога, љубави према ближњима, одушевљења, радости и задовољства са по-

живом својим и т. д. Као свака снага, ако се не занавља, не стаје, тако и вера, ако смо је икад имали, ако се дневно не подхрањује и не оживљава у молитви, губи се услед нових утисака, који се дневно гомилају у души нашој, и верске утиске, ако се дневно не учвршћују, хоће да претрају и избришу. Зато ни један дан да не прође без неке привреде за живу веру Вашу! Сумњу одбацујте мушки, а верске истине пригрљавајте, о њима дубоко размишљавајте, сладите се тима мислима и тима осећајима, и чините тако у себи разне завете и племените одлуке на свако добро дело! Узмите н. пр. покајнички псалом, те га пробајте онако из срца у себи изговорити, па да видите какова се снага већ улива у душу вашу! Изберите сваки дан по једно zgodно читиво на пр. псалом, место из св. Писма, из живота светих, из Правосл. Исповедања, делова из Литургије, разних молитава из Требника и т. д. — те посветите један сахат, да се на том читиву духовно усавршаваате, да о свакој речи и реченици размишљате, и на томе у себи осећаје будите!

Драги Моји! На срце вам мећем да посведневна богослужења и ради горње сврхе уредно обављате. Сваки боговетни дан нека се разлеже у цркви молитва за стадо Ваше! Сваки дан нека је душа Ваша обузета сфером вере и Цркве! Из те средине благотворне по душу свештеникову не мојте ни дана једнога да изостанете! Сваки дан подпаљујте онде кандило вере Ваше! На сваки даншњим богослужењима, где сте понајвише сами, можете најбоље зарађати се у смисао јектенија, песама и молитава, у значај икона и радња, те онде дневно духовне вежбе вршити, развијати побожне осећаје, чинити побожне завете за живот свој, давати рачуна о прошлом дану, као и о напретку душе ваше и живота вашег. Тако ћете сваки дан излазити из цркве снажени, охрабрени и пуни истинскога одушевљења и племенитих намера. Под тим утисцима остаћете цео дан, и они ће Вас од искушења цео дан штитити.

За усавршење душе своје препоручујем Вам још и вођење духовнога дневника, где ће те сваки дан бележити напредовање или

назадоваће душе своје у религ. моралном погледу, затим рад Ваш у парохији, успех и неуспех, и т. д. Тај дневник биће вам искрени пријатељ, коме ћете се дневно искрено поверавати. Он ће вас чувати од зла и побуђивати на добро. Он ће вам бити помагач у исповести Вашој.

Тако радећи сазнаћете у вери све дужности своје. Оне ће се тада открити саме пред очима Вашим. Оне ће бити исписане на срцу Вашем. Савест ће Вам њих диктовати, и црквена управа имаће тада само да прима добре гласове, а епископ само да се моли и захваљује Богу за Вас и рад Ваш. Све ћете тада и знати и моћи, и уживаћете највећу насладу у раду свом.

Радите тако и умножавајте своје таланте! Време је озбиљно, и ко не куни, расипа, а ко не напредује, назадује!

Од особите је важности у служби свештеничкој, проповедање слова Божјега. Учитељска служба даје снагу и помоћ служби свештенослужитељској и пастирској. Проповедање је цркву основало, умножило, и оно ће је и одржати. Познато је то да није сваки рођен говорник, ала уз довољно труда и мара може сваки онолико постићи, колико је за службу дозвољено. Наши свети оци наслагали су у ризницу свете Цркве богато градиво за називавање, из које ћемо поуку водити и народу делити. Они пак, који немају храбрости, да на амвон ступе, нека се вежбају пред децом, пред којом се не ће устручавати. Деца су жива школа за почетнике. Пред њима ће почетници стећи и друге неопходне врлине проповедничке, а то је, да говоре јасно и просто, без накита. У тој школи ће се почетник сигурно усавршити, па ће имати велику радост од сазнања тога да и он може учити. Ваља науку Христову једном већ свуда да почнемо редовно проповедати, усавршење пак доћи ће временом и вежбањем. Но проповедање слова Божјег није само обична дужност, него је и нужда и неопходна потреба. Та је дужност зато заповест Цркве, која проповед заповеда под теретом самртнога греха и најстрожијих канонских казни. Ако дакле свештеник дуже времена остави саму себи своју

паству, да пропада гладна и жедна истинске науке, и да сама себи веру ствара, и себе по свом нахођењу спасава, он чини смртни грех, те и ако се и извије испод спољашње црквене дисциплине, за душе пропалих му оваца, тражиће се од њега рачуна на другом праведном и неумитном суду, суду Божјем. А грех са нерада на том пољу изазива неизмерне последице, те се једва може поправити и опростити.

Ако свештенство хоће да при проповедању сеје семе на родну пљиву, па да донесе по стотину, нека и онет потражи децу, јер је позната изрека педагога: ко хоће род човечански да препороди, нека се на децу обрати. Деца су сигурна земља, која увек рода донесе. Осим тога деца ће бити временом старешине, па како буду васпитана у детињству, такви ће људи бити. Свештеник нека се стара и труди да прибави себи вештину катихизовања и ради тога ће добром катихизацијом не само створити од деце добре православне хришћане, него ће тако и свештенички лик уређати у душу човечју тако, да се тај лик оданде никад избрисати не ће. Добро катихизована деца лако ће испуњавати трећу заповест црквену: свештеничка лица поштовати. Ако пак свештеник не потражи децу, он не ће имати касније људи, који ће га поштовати, јер га не ће знати, а не може се поштовати оно, што се не познаје. Кад деца при катихизовању добро и са добре стране познаду свештеника, она ће у њему за цео век гледати од Бога посланог анђела, па ће га поштовати и не ће га вређати. Нека свештеник, где год је могуће, узме катихизацију у српским народним школама са свим у своје руке, а где није то могуће, нека бар једном у седмици по старом обичају суботом на катихизацији присуствује. Само тим начином може свештеник стећи добру и одану паству. Катихизовање је посао анђела хранитеља, и свештеник кад предано катихизује, он је сарадник анђела хранитеља, јер ови анђели онде невидљиво с њима раде, и рад њихов унапређују.

Нека свештенство обрати своју нарочиту пажњу и на свештено-служитељску службу своју. Нека види и остали народ да све-

штеник служи предано и одушевљено, па ће огањ одушевљења и на њега прећи, те се не ће осећати у цркви хладно и досадно, него ће се загрејати и заинтересовати за богослужење и радо, у цркву долазити.

Замислите увек, Мили Моји! пред ким сте и чега се грешним рукама дохватате, па ће те знати и осетити, како вам се треба при богослужењу понашати! Будите вернима углед за понашање у цркви, јер у нашим црквама није све у реду како би требало да буде!

Како лепо појање привлачи народ и цркву, то треба потпомагати оснивање певачких друштава где их нема, и помагати одржавању њихову, где их има.

И у другим пословима нека свештенство буде ревносно! У званичењу треба да је свештенство уредно, нека увек има на уму, да ће за вршење својих дужности Богу одговарати, јер сам Бог бдије над пословима, који се у Цркви и за Цркву врше. Све што је добро нека нађе ватрена пријатеља и поборника у свештенику! Особито нека одржава свештенство најбоље односе са српским народним учитељима, којих је посао благодетан, јер они првом наставом буде разне способности у деци, и полажу тиме основе за њихово напредовање и спасење.

Не треба напуштати ни месне црквене управе. На том пољу има свештеник да врши велику црквену мисију. Истина да ће ту имати свештеник много једа, али он мора бити јак, пожртваван и кротак, те се не сме жестити него има увреде триљиво спосити и праштати. Велика је незгода, кад свештеник бучним речима и насилним средствима хоће да чува свој углед; углед се најмање чува бучним речима, него само исправним делима. Нека свештеник буде у седницама месне црквене управе, и неке се мишљењем и саветом својим сувише не намеће, него нека послужи саветом онда кад је томе време, и кад управа, принуђена, сама то узтражи, и то очински, предано и благо! Свештеник нека стоји увек на становишту закона, правде и истине, а кад га не послушају, нека не губи воље, јер је дужност своју учинио. Тамо пак,

где му добрих савета његових никако не примају, нека за време, као апостоли, отресе прах с ногу својих, али зато на другом пољу удвострученом снагом нека ради, док угледа себи не извојује. Треба помагати и добре друштвене покрете, који унапређују живот народни, као н. пр. покрете народне привреде. Особито ће добро утепати на паству, када види свештеника где ради на привредном пољу старајући се да му паства до леба дође, јер ништа жалосније нема, него кад паства види свештеника само онда, када има од ње што да тражи. Ако свештеници помогну народу да до леба дође, народ ће радо давати, кад се од њега не само за цркву и школу, него и за свештеника што потражи.

Речи лете, а примери вуку и носе. Свештенство нека учи, али науку своју животом нека поткрепи. Живот свештеников нека наличи животу Спаситељевом! Тиче се особито свештеника она реч Спаситељева: тако нека се светли светлост ваша пред људима, да виде добра дела ваша, и прославе Оца вашег, који је на небесима! Свештеник мора дакле да буде видело свету, које ће свима светлити и све загревати. Народ инстинктивно много тражи од свештеника, јер га не држи за са свим обична човека. Свештеник губи углед чим учини најмањи крив корак, који би световном човеку мало нашкодио, јер се свака и најмања мрља види на мантији. Баш због тога један свештеник, ако је врстан, диже углед целом свештенству; као што један руши углед целом сталежу, ако је млак и нехатан, јер се због једнога Јуде виче ни све свештенство. Апостоли и њихови ученици више су животом, него учењем и чудесима у хришћанство обратили.

И породичан живот свештеников нека буде углед свима. Црква више тражи у том погледу од свештеника, него од световњака. Тако Црква не дозвољава други брак свештенику, чувајући да се у породицу свештеникову не увуче растројство и тражећи од свештенства углед у уздржљивости. А у том обзиру код нас не стоји добро, јер баш многа свештеничка деца, показују особине рђавог хришћанског васпитања. Жалостна је појава, ако

свештеник наш не може да очува углед свој у својој рођеној кући, јер баш из кућа свештеничких излазе многи неверни синови Цркве своје. Свештеник нека се зато заложи свом снагом, да своју децу хришћански васпита, па ће онда стећи право да и паству своју васпитава. И право је тако, јер је много лакше свештенику у својој кући, на својој деци, где урођена љубав помаже, начела хришћанске вере остваривати, него на пастви својој. Па и супруге наших свештеника имају вишу дужност него супруге других људи. Нека дакле супруга свештеникова буде достојна другу своме! Нека му буде верна сарадница, па ће прво себи стећи спасење, а потомству благослов у наследству оставити.

Додајем и ово: среброљубље је смртни грех, а има га код неких свештеника. Но треба да зна свештеник, да је то најмрскији порок пред народом. Наше свештенство понајвише служи у сељачким парохијама, а сељак врло цени новац, јер га тешко заслужује. Ако га свештеник за малу работу оглоби, он мора за то дуго да кулучи, па га то јако боли, и лако губи веру у моћ Хришћанства. Истина, да ко олтару служи, од олтара треба да живи, али ипак треба имати мере, и такта у примању награде.

Свештеник мора показати жртве и самопрегорења. Он мора и, пр. набљудавати пост, јер ако то не ради, он ће са свим очито показати, да је слабији него паства његова. Нека сваки дан са радошћу дочекује жртве, непријатности и неприлике, и подноси их са сладошћу! Врло је добро за свештеника навикнути се на жртву, на тешкоће и невоље, јер га оне за живот челиче, као гвозђе ударци чекића, освећују га заслуге и углед му прибављају. Не треба заборавити, да је најславније доба Цркве доба гоњења њезина. То нам је доба дало најбоље угледнике. У њима је Господ очигледно протумачио начела пожртвовнога живота хришћанскога.

Створите себи уочиће стална хришћанска начела, и за та мушки војујте! Будите борци и задивите свет! Не дајте даву да прође, да нисте у добру напредовали и добро учинили!

Узмите ове речи к срцу! Немојте рећи да епископ не живи у народу, па не зна прилика, у којима свештеник живи. Знам ја многе угледне пастире духовне, који су имали још теже прилике, па да су опет силом вере и помоћу Божјом много могли. Па и ви ћете моћи, само се заверите, да ћете то хтети, па снагу своју развијајте, и непрекидно савршенству тежите! Велика снага је у вама. Дајте да ју пробудимо и развијемо за славу Божју и корист народа, краља и отаџбине! А ја вас уверавам, да ћу се за Вас увек Богу молити, да Вас Господ на добром путу води и одржава.

Примите на Ваш данашњи дан мој архијерејски благослов!

У Темешвару на Преображеније Господње 1906. године.

Горе споменути смирени епископ
Георгије с. р.

НЕЗВАНИЧНО.

Свештенички покрет.*

„Велики покрет свештенства“ — то је најновија жалосна вест, коју труби у 231. броју „Заставе“ један удови свештеник у име 154 удових других свештеника у нашој многоискушаваној помесној цркви митрополије карловачке.

Не може човек да се довољно начуди

* Пуштајући у лист овај чланак оца Калимаха без икаквих измена, приметити нам је, да је он написан пре него што је писац и могао сазнати за расположење на архид. епархијској скупштини мирског свештенства против калуђера.

Ово наводимо, да се писцу не би могло пребацити, да је свој чланак написао у срдитој немоћи против мирских свештеника.

У погледу самог покрета свештеничког о питању поновног венчања удових свештеника, држимо и сами да је неумесно поднашати молбу у том погледу и нашем народно-црквеном сабору.

Могла се молба поднети св. Архијерејском Синоду, да он настоји код осталих православних цркава, да се и исто питање изнесе пред васељенски сабор, заједно са другим многим горућим питањима, ако се у опште може доћи до васељенског сабора источно православне цркве, и ако би исти смео то питање решити у корист удовог свештенства.

Уред.

тој смелости, да поред јасних одређења Апостолског 17. правила, које гласи: „*Ко се после крштења двапут женио или је суложницу држао, неможе бити ни епископ ни презвитер ни ђакон, нишпи у опште у именуку свештеничком*“, и VI. васељенског сабора 6. правило, које вели: „Пошто је у Апостолским правилима казано, да од оних, који су нежењени ступили у клир, само се штеди и појци могу женити, чувајући то, и ми наређујемо, да од сада никакав ни *инођакон ни ђакон ни презвитер после свога рукоположења не сме ступити у брачну везу*“ —, може и сме бити оне грешне помисли, коју онако страсно исказује поменути чланкописац кад тражи, да се нашим сиротим удовим свештеницима дозволи, да могу у други брак ступити.

Сумњамо у смелост наших свештеника удоваца, да ће са својим часним именима хтети брилирати на једној молби, било упућеној нар. цркв. сабору било архијерејском нашем синоду, и изложити се опасности, да буду већ ради пирамидалног незнања и непознавања прописа и учења св. православне цркве, на поновно изучавање богословије по манастирима размештени, где ће им се у посту и молитви угасити *разжжѣниѡ стрѣкѡ лѣкавагѡ, и плѣти ѡхѡ* *костаниѡ оѡтолитн*, а манастирски живот можда омилити, што би за наше манастире добит била, јер би одједном добили 154 бар формално квалификована калуђера. Можда наши свештеници удовци овако мудрују: Но на то је одговор, да свака молба мора носити не само печат пристojности, већ ма и најслабији знак изгледа на могућност повољног решавања.

Не може се молити оно, што се у напред мора знати, да се не може испунити, да се не сме испунити.

Не сме се молити тако, да се молитељ претставља као крајња незналица, јер ако вреди она, да непознавање закона не извињава, то овде зајста вреди.

Не сме се молити оно, што кал би се испунило, поткопало би чистоћу начела, у овом случају обстанак наше помесне цркве као православне, која би постала не само шизматична, већ и јеретична, јер упитно питање није само у канонима јасно одре-

ђено, већ је и у св. Писму јасно исказано (I. Тим. 3, 2—13; Тит. 1, 5—6.)

Не сме се молити оно, што ни васељенски сабор не би могао дозволити, а још мање синод једне помесне цркве самовласно и ненадлежно смео изменути.

Не сме се молити оно, што кад би се одобрило, било би поготово власфисање.

Не сме озбиљан човек молити немогуће ствари, јер ако данас наши свештеници удовци и шњима неувовци моле св. синод наш, да им дозволи, да се други пут могу женити, истим правом могу сутра наше женске задруге молити, да се благодат из св. тајне свештенства и на женску главу низведе, мудрујући са сличним незнањем, да кад женска може бити калуђерица зашто да не може бити и свештеница.

Тражити, да се дозволи свештенику удовцу да може ступити у други брак, јест један непромишљен корак, који за собом мора повући казну бар за зачетника те грешне замисли, која међу осталима има и ту неумесну мотивацију: „та живимо у XX. столећу“ — као да су свештеници удовци пре XX. векова у другом положају били него данашњи!

Примити ту и остале мотивације значи обедити свете Оце од пре тољко векова, да су кратковиди били, да су са незнањем таково важно питање онако решавали као што су га решили, значи порицати богодуховеност васељенским саборима.

Па смели то бити, може ли то бити у нашој цркви док она носи печат православља?

У погледу црквене управе сталисмо већ једном ногом на протестанско земљиште, сада треба према уводном чланку „Заставе“ бр. 253. да станемо још и другом ногом у погледу учења црквеног на протестанско становиште и онда је протестанска пропаганда без великог труда и напора учинила већи успех у вишим слојевима нашег народа, него што је то учињено са назаренством у нижим слојевима.

Пошто се и богослужења слабо или никако посећују, то као да ће плевелосејатељи и несвесно угасити у нашој митрополији воштаницу православља, а запалити лојаницу протестантизма, на срамоту нашу,

а на жао осталог православног света, којем тобож требамо, према чланку „Заставе“ а свакако од истог удовца свештеника, са нашим познатим слободоумљем да предњачимо.

Жалосно предњачење, у ствари право назадњачење у мрак јереси.

Заиста жалосна појава!

Чланкописац „Заставин“, који као да не признаје да у православној цркви, црква тумачи св. Писмо а не појединац као код протестаната, овако мудрује: „у св. Писму се вели, да свештеник треба да је само једне жене муж, но што не значи, да се не сме двапут женити, него значи да у један и исти мах не сме да је муж више жена“.

И ако имаде растумачено то место самим васељенским сабором баш у горе-споменутим канонима, ипак смело истиче своје тумачење над црквеним и не помишљајући зар, да ће се одмах наћи не један лаик па рећи: у св. Писму забрањено је само свештеницима да имаду истодобно више жена, а нами вернима није, зато хајд да направимо молбу на св. синод, да нам дозволи многоженство, т. ј. да у исти мах можемо имати више венчаних жена, та то је и код наше браће мухамеданаца, а брат је мио па ма које вере био, зато треба у интересу српства, да правимо православно пропаганду баш са многоженством међу нашом браћом мухамеданцима, како би и они временом могли доћи на наш сабор у Карловце.

Заиста жалосне појаве!

Упитна грешна молба не спада ни пред наш нар. црквени сабор, ни пред наш св. синод, она би могла бити адресирана само на васељенски сабор.

Па би ли васељенски сабор исту молбу по молиоце повољно могао решити?

Одговор је само један и то, да је не би по молиоце повољно могао решити, јер би утерао у лаж решења претходних васељенских сабора, те би морало отпасти православно учење о богодухновености васељенских сабора.

Јесу ли на то помишљали наши свештеници удовца и сви они неудошци, који их мисле са молбом потпомоћи?!

О блажене сени покојних попадија, ути-

чите на ваше вама „до гроба њиховог“ верне удовце, да кад већ не могу без жена бити, да се закалуђере, те да бар свештеничка сирочад остану у нашој цркви поштеђена од познате топле љубави маћеха.

Калуђер Калимах.

Јанковић Бранко, арх.

О освећењу цркве модошке.

Прошло је 2 године, од како је црква модошка затворена, те се у њој пресгала богослужења свршавати. За то време читава је година требала, док се чланови црквене општине сложише, да своју цркву подуже, преоправе и украсе и за тим је још једна година прошла, док се посао тај као што треба и лепо израдио. Нема сумње, да заслуга око тога припада свесној црквеној општини модошкој, која је том послу велике жртве принела, а мора се признати, да је у томе велике заслуге стекла и мудра управа епархије темишварске, која је видећи неслогу код чланова те општине, најпосле истој наложила, да своју цркву онако оправи, као што је и учињено и наредила, да се рад око сликања икона, као строго уметнички посао, повери правом уметнику, а никако, да се путем дражбе изда. У великој неслози, која је онда у црквеној општини владала, тај је налог телико потребан био, да су га сви чланови једва дочекали и одмах усвојили, па је и рад око цркве на скоро за тим отпочет и благодарећи особито оном делу налога, који се икона тицао, тако изведен, да се њиме и црквена општина и висока управа епархије темишварске поносити може.

У таквим околностима природно је, да су свршени послови око преоправке те цркве испунили с великом радошћу и задовољством и црквену општину модошку и управу епархије темишварске, па је прва својој радости изразила једнодушном жељом, да јој њену цркву сам Преосвећени г. Епископ темишварски освети, а друга у особи Његова Преосвећенства г. др-а Георгија Легића ту жељу са очинском радошћу прихватила и дан освећења за 5. (18.) новембра т. г. одредила.

Преосвећени г. Епископ приспео је у Модош железничким возом из Темишвара 4. (18.) новембра, у суботу у вече, у 5^{1/2} часова, са својом свитом, у којој беху високопречасни г. Исак Дошен, архимандрит бездински, високопре-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNI

часни г. Јован Новаковић, окружни протопрезвитер темишварски, високопреподобни г. Стеван Николић, игуман светођурђевски, високопречасни г. др. Георгије Зубковић, бележник епархије темишварске и часна г. г. Јован Татаровић, ђакон мокрински и Душан Чонић, ђакон темишварско-градски. Са Његовим Високопреосвећенством изволео је доћи и г. барон Ђура Рајачић, поседник у Фољи.

На железничкој станици почео се већ одмах после подне силан свет икупљати, тако да се ту сав није могао ни сместити, него је улицу, која од станице до места води, запремио и жељно чекао, да високог госта види. После поздрава од стране г. Штајнбах Антала, котарског предстојника и г. Владе Паункића, којима је Преосвећени г. Епископ одговорио, кренуо се високи гост са станице на четворопрежним колима г. Чавоши Беле, спахија чавошког, кроз сјајно осветљену и заставама искићену варош, па је уз глазбу месног пожарничкога друштва и праћен мноштвом кола, коњаника и силног народа дошао пред цркву, где га је месни парох са суседним свећеницима дочекао. Ушавши у цркву, после прописаног молебствија, поздрави парох Његово Преосвећенство добродошлицом, особито се захваљујући на труду Његову, којим је и са своје стране много допринео, да је та црква добро оправљена и тако лепо украшена и на великој љубави, којом је Преосвећени г. Епископ црквену општину и народ овдашњи одликовао, дошавши да цркву његову сам освети. На то је Његово Преосвећенство изволело одговорити у подужем говору, у којем је изнесен низ најузвишенијих осећаја према цркви, народу и просвети њиховој, захваљујући се на великим жртвама, које је српски православни народ овдашњи својој цркви принео и изражујући своју радост, што му се дала прилика, да дело труда и жртава његових сам благословити и осветити може. После тога је одслужено бденије, на којем је Његово Преосвећенство изволело кадити и при целивању народ помазивати.

После одслуженог бденија и обеда у парохијском дому, размештена је свита Његова Преосвећенства по кућама гостољубивог грађанства модошког, па је и Преосвећени г. Епископ за тим отпочинуо, да би велики чин освећења цркве сутрадан одморан обавити могао.

Ма да је у оном срезу за 7. (20.) новембар, тј. трећи дан после освећења цркве модошке одређен био избор посланика на државни сабор, па се овде већ од неколико дана пре живо радило у корист појединих кандидата, — долазак је Преосвећеног г. Епископа народ овдашњи тако обрадовао и занео, да је тај дан искључиво св. цркви својој и пажњи према љубљеном Епископу посветио. Ово заиста служи на част Србима модошанима, који тиме показаше, да су свесни Срби и хришћани, па и народу нашем из целе околине, који је тога дана сваки рад око избора на страну оставио и овамо пожурио да епископа види и многобројним својим присуством ретку свечаност ове црквене општине у пуном смислу сјајном учини.

У недељу, када ће се освећење обавити, освануо је један од најлепших дана јесењих, па се већ рано из јутра онајала необична врева по иначе мирним улицама модошким, а када је око 9 часова Преосвећени г. Епископ у цркву пошао, дочекан је већ на пијаци, а особито у порти од силне светине, која се цело до подне доласком разних изасланстава непрестано умножавала, тако, да се за њих по гостионицама и приватним кућама већ ни места није могло наћи.

Чин освећења трајао је до 10 часова, па је онда отпочела архијерејска литургија, на којој присуствоваху сви представници месних вероисповести, власти, корпорација и без разлике вере и народности готово сва интелигенција из места и околине, којом је црква уз старијих верних тако напуњена била, да је младеж са многима, који су касније дошли, напољу остати морала. На јектенија је врло лепо и складно одговарало месно певачко друштво до читања евангелија, а после хор српске народне позоришне дружине, која је од црквене општине за ту свечаност нарочито позвана била. На крају литургије, која је до 12¹/₂ часова трајала, изговорио је Преосвећени г. Епископ прекрасну беседу, која је са највећом пажњом саслушана и са лепих и народу нашем тако потребних поука својих на верне силан утисак учинила.

Одмах после литургије изволело је Његово Преосвећенство примити подворања месних вероисповести, власти, корпорација и разних изасланстава из места и околине, од којих је месни српски суд са целим особљем, а котар-

ски предстојник са изасланствима свију опћина свога котара Његовом Преосвећенству предстао, тако, да је и тај део програма скоро 1½ часа трајао.

После подне у 2½ сата одвезао се Преосвећени г. Епископ у пратњи меснога пароха, у хотел „Загреб“, где је одржан свечан обед, на којем беху преко 150 особа. Том приликом наздравио је Преосвећени г. Епископ Његову Величанству владару нашем, а Иван Алексић, парох месни у име своје и црквене опћине Преосвећеном господину Епископу, на после одговора Његова Високопреосвећенства наздравио је Ранков Лајош, римокатолички свећеник модошки у име вероисповести, власти и корпорација опет Његову Преосвећенству, на што је Преосвећени г. Епископ на мађарском језику одговорити изволео. Пошто је још котарски предстојник наздравио свити Његова Преосвећенства, буде трпеза подигнута, после чега се Преосвећени г. Епископ натраг у парохијски стан одвезао.

У вече, у 6 часова приређена је Његову Преосвећенству бакљада под водством г. Шгајнбах Антала, котарског предстојника и Шандора Димитријевића, грађанина модошког. Дошавши до стана, поздрави Преосвећеног г. Епископа Шандор Димитријевић као високог и најмилијег госта целог грађанства модошког, на што је Његово Преосвећенство подуже и врло лепо одговорити изволео.

После 8 часова отпочела је свечана представа српског народног позоришта у великој дворници хотел „Загреб“, којом је приликом изиграван „Бидо“ и на коју је и Његово Преосвећенство доћи изволео. Представа је тако посећена била, да нити је та дворница толиког света у себи кад сместила, нити је српско народно позориште, по казивању управитељевом, од дугог времена тако посећену представу имало. Осим знатне материјалне користи, понела је вредна дружина српског народног позоришта одавде и велику моралну корист, оставивши у овдашњој српској и страниј публици уверење, да стоји на висини праве уметности и да заслужује, да ју наш свет сваком приликом потпомаже и опстанак њен осигура.

У понедељак, 6. (19) до подне у 9 часова прегледао је Преосвећени г. Епископ у присуству испуњеног народа цркву, а за тим

2 школе овдашње, у којима је испит одржао и децу сходним речима поучио. После тога изволео је и канцеларију црквене опћине прегледати и присутне одборнике у праву и дужностима својим, особито с погледом на добро и тачно званичење поучити, те је за тим учинио посете онима који су му као представници вероисповести, власти и корпорација подворење чинили, посетивши том приликом и римокатоличку цркву модошку.

После обеда у парохијском дому учинио је Преосвећени г. Епископ са свитом својом и месним римокатоличким свећеником посету спахији г. Бали Тавошију, где је у гостољубивом дому његовом најсрдачније дочекан и угошћен био.

Пошто је Његово Преосвећенство благоизволело обдарити месну сиротињу, српску цркв. опћину, месно српско певачко друштво, ватрогасце и глазбу његову, кренуло се у пратњи котарског предстојника, месног и тавошког римокатоличког свећеника, представика власти овдашњих и многобројног народа из парохијског дома железничкој станици, од куда се у 7 часова у вече за Темишвар натраг вратио, понесавши одавде уверење о високом поштовању и оданошћу, коју народ овога места и околине према Њему осећа, а оставивши у народу нашем и иноверном најлепшу и никад незаборављену успомену о боравку своме у овом месту.

— Ћ.

*Ово је моје писмо према његовом
1913. го. чл. 714.*

П И С М О

Стефана Стратимировића проти земунском
Јефти Ивановићу.

Д. Р.

Отче Прото! Вјеројатно је да је Патријарх *Кирил* (т. ј. Кирил VI. патријарх цариградски 1813—1818.) онаковим путем, како што казује Г. Пр. *Агашангел* со престола својега снити принуђен бил.

Равњеже и сказание о збитијам во *Антиохијској* цркви истано бити видитсја.

Но њест вјеројатно да ово Антиохијско поведение једино и тожде јест с оним, в публичних вједомостех њеколико крат, точно и равно о цркви и вјерје между нашими и Римскими сбившејсја, повјетствовано бити, но Г. Епископ то негли

невједает, ниже имјел досеље случај о том извјеститисја: Ибо тој предмет и француском двору уже представлен бист, и јешче не оковчан јест. Тако даним угодним временем непропусти о тому извјестисја и мене увједомити.

Також прошу ја извјеститисја от Г. Епископа *Агатаангела* 1.) патријарси нињешњи Антиохијски, Јерусалимски и Александријски, живутли истино и самолично во своих им Патриаршиах: Антиохији, Јерусалиму и Александрији, или в Константинопоље?, и ашче последњеје, то по којој причине? 2.) Сут ли виње каковија школи в *Димотије*? Гдје најважнија школи находјатсја в Турских предјелех?

Ако Г. Брат Агатаангел мој совјет требовал или по нем поступити хотјел, Ја совјетују да он најболше и всјачески своје внимание тамо обратит, да сваки који во свјашченство прити желае, научит јасно и добро читати часловац, псалтир, служебник и прочија практическија книги, које по истиње бити может, а јегда со сим готов будет, које за неколико љет исполнитсја — онда токмо да о далших јестли јему возможно будет печетсја.

Сие зато совјетовати повод прилики, что вси отуду в сих љетех сјемо пришедши, и свјашченици и калугери незнајут ничего појати, читати, тако да је стыдно, како они вмјесто чтенија брбљајут.

Мњу јако то њест великија тјаготи дјело, ашче токмо јединого человек а имјет, иже би свјашченство желајушчих, чтение задавал, преслушазал их, и упутствовал, то би легло во дјејствије привестисја могло — да не внимлет ни то, что сја они убожеством извињајут и немогут тамо учитисја. Пуест да просјат и учатсја, он токмо да о тому бдет.

Отдају Вас милости Божијеј
у Карловци 1. Марта 1819.

Стефан Стратимировић с. р.

П. п.

О оному скаредному случају во *Фенције* манастирје — и други њеки повједаша ми — о коему сам не знају что ми дјелати.

Но непропусти јегда по оних предје-

лех проидени — добро извјеститисја, јест ли истина, да су се људи, совсјем почти, чрез того человек а јего поводом и чрез других злое и скаредное поведение от монастира отвратили? и да тамо нитко неприходит? — и во общче како јест тамо? јави ми искрено, да ашче возможно јест за рађеје уврачевание положу — или ашче њест со всјем тако зло тамо, да поне горшија прекрашчу.

Мени казујут, да се онај бирташ на Краку у подрум сакрио био и тако по том изшед с оним носилца и борил ја — и пр. било како му драго, рад би знати, можетлисја тамо вещь уталожити или како то уклонити или покрити требует.

Извештај

о раду седнице епар. конзисторије вршачке од
17. (30.) октобра 1906.

Узета је на знање извила члана ј. С. М. пароха брестовачког, да не може седници присуствовати и извештај референтов, да је Његово Високопреосвештенство опуномоћило за свог заменика окр. протопрезвитера вршачког Б. П., на место пак ј. С. М. позван је ј. Д. Ш. парох јасеновачки. — Упућен је ј. М. В. парох маломаргитски да тражени записник о предаји парох. сесије у Добрици романској епархији карансебешкој, потражи код кр. среског суда алибунарског, јер истог у епрх. архиви нема а ни ова конзисторија не зна броја истог судског списка. — Позвата је маложамска цркв. опћина, да исплати потраживање ј. Ј. Ј. администратора тамошњег. — Уступљена је Њ. Високопреосвештенству г. епископу дијецезану на решење молба ј. Ј. М. прав. румунског свештеника јабучког, да буде примљен у клир срп. прав. епарх. вршачке и као такав да буде постављен за пароха у Орешцу уз молбу конзисторије као пропратницу, да исту молбу одбије, јер исти нема потребну квалификацију и не зна српски. — Упућен је ј. А. Ђ. администратор лесковачки у погледу држања часова катихизације. — Умољено је кр. уг. министерство култуса за исправак матице крштених у Алибунару из 1881. п. бр. 5/390. — Уступљена је на изјашњење ј. С. А. адм. идворском тужба М. А. и М. В. из Идвора у року од 8 дана. — Ј. С. Љ. адм. јабучком подељена је опомена ради тога, што није предстао окр. протопрезвитеру ради уважања у парохију, већ исту сам у администацију

примио од пређашњег администратора. — Молба Љ. М. председника ц. о. великомаргитске, којим молби да му се опрости казна, што није дочекао окр. протопрезвитера вршачког приликом каноничке визитације истог, уступљена је епарх. адм. одбору. — Упућено је председништво ц. о. јарковачке, да у име дуга ј. Н. М. тамошњег пароха управи м. Војловице, узапћује од плате реченог јереја 4 К месечно и шаље управи до коначне исплате дуга му. — Узет је на знање извештај референтов, да је саопћена ј. О. Д. прир. капелану панчевачком одлука епарх. конзисторије темишварске о приуштању избору пароха у Сиригу. — Умољено је кр. уг. министарство култуса за исправак односно клаузулу у матици крштених у Сакулама под т. бр. 96. од 1883. — Уступљена је на изјашњење ј. Е. Ђ. админ. парохије у Д. Љупкови пријава поджупанског звања крашо-северинске жупаније, да није сасставио тачан списак војних обвезника. — Саопћена је управама подручних манастира одлука св. арх. синода о уређењу одношаја између јеромонаха управитеља манастира и манастирске братије у духовно-црквеном и дисциплинарном погледу. — Позван је Љ. Б. из Уљме да пошаље овој конзисторији извод из матице веччаних пре решења молбе му за развод брака. — Подељена је ј. П. Н. пароху доловачком опомена због вређања парохијана према § 9. дисц. правила за свештенство. — Достављена су према молби архидијецезалној конзисторији „правила за издавање столова“ у овој епархији. — Узето је на знање, да је парох. звање чећанско превело из римокатоличке у православну веру Ј. Кћер Ј. и Е. Смартек из Ченте. — Два преписа из исправљене матице крштених у Долову, достављају се поджуп. звању у вел. Бечкерек у кр. уг. министарству култуса. — Није узето на знање изјашњење ј. Г. П. пароха добричког на тужбу Ј. Ј. из Добрице у погледу наплаћивања за фамилијарне изводе, те је ј. Г. П. позван да Ј. Ј. врати 4 К. — Узет је на знање извештај Њ. Високопреосвештенства г. епископа дијецезана о рукоположењу С. Т. сврш. богослова за ђакона и презвитера. — Узет је на знање извештај референтов, да је президијално дат одговор Др. Б. И. фискалу нар. фондова у погледу рачуна М. Месића из год 1892 — 95. ради подизања парнице против Е. Р. — Потврђен је једногласан избор ј. С. М. за пароха у Павлишу. — Није удовољено молби ј. Г. П. пароха добричког у погледу наставка поступка у спору му са Т. Д. пошто су сви списи уступљени кр. ср. суду алибунарском; призив истог јереја на Њ. Кр. и Ап. Ве-

личанство против одлуке М. Ц. Савета, којом је осуђен на једномесечну епитимију, враћа му се уз мотивацију, да конзисторија не може спровађати призиве против највиших автономних органа, за доказ своје болести, да не може епитимију издржати, позива се да поднесе лечничку сведочбу. — Позван је цркв. одбор срп. прав. ц. опћине у Иланци да поново изда један сто држећи се том приликом не одступно „правила за издавање столова у вршачкој епархији.“ — Пазват је Др. К. Х. да до 1. (14.) нов. т. г. састави нацрт за представку на министра култуса ради стављања у течај хонорара катихетама средњих школа. — Разведен је брак између Ј. Т. из Панчева и Р. С. из Белобрешке а списи са прејсудом спроведени су М. Ц. Савету на више расуђење. — Узето је на знање изјашњење ј. М. Р. и П. Н. из Долова у погледу пријаве Г. Р. из Долова, да се за изводе матрикуларне дају наплаћивати са разлога, што је исто у споразуму са цркв. опћином учињено те се упућују, да у будуће имају само за оне функције наплаћивати за које према закону права имају. — Позвата су парох. звања, која још нису историју срп. вероисп. школа поднеле, да исте у року од 8 дана поднесу. — Повраћена је пријава председништва цркв. опћине мраморачке против ј. В. О. пароха тамошњег у ствари канцеларијског паушала и самовољног вађења 200 К из брагајне земљорадничке задруге у име плате му, на поновно изјашњење ј. В. О. — Достављају се преписи исправљене матице крштених у Ченти поджупанском звању торонталеке жупанији и кр. уг. министру култуса; исто тако доставља се реченом министру још један случај исправка матице крштених у Ченти. — Потврђен је једногласан избор ј. Г. К. администратора великосредњског за пароха подпорањског. — Упућен је ј. А. М. лични парох. помоћник у Избишту, да поправи погрешке у матицама тамошњим, на које га је упозорио окр. протопрезвитер вршачки приликом каког. визитације, на тужбе пак ј. М. Д. протонамесника и пароха тамошњег позван је исти јереј, да у року од 14 дана пошаље своје изјашњење. — Узет је с одавањем дужног пијетета на знање извештај окр. протопрезвитера вршачког о смрти и погребу админ. орешачког ј. Ј. М. те је умољен високосл. саборски одбор за стављање у течај удовици мировине од дана смрти покојникове. — Стављени су у писмохрану списи о исправним матицама у Вршцу из 1883 и 1894. год., повраћени од кр. уг. министра култуса те је позвано парох. звање вршачко, да о спроведеном исправку извести заинтересоване. — Подељена је дозвола ј. М. Ј. пароху

кусићком да може тужити због клевете и увреде части Т. С. из Кусића. — На молбу своју поствљен је Ј. Ј. М који је одређен био за администратора маложањског, за администратора у Борчи, Ј. П. Г. администратор борчански за администратора у Кајтасову а Ј. Т. С. админ. кајтасовачки за админ. марковачког. — Узета је на знање и достављена је Ј. Н. М. сада уреднику листа „Претеча“ у Б. Пешти одлука М. Ц. С. којом је потврђена овдашња пресуда о разчињењу му. — Узета је на знање одлука М. Ц. Савета којом потврђује овдашњу пресуду у ствари развода брака Ј. А. из М. Маргите, и Д. рођ. К. из Фердина и саопћена је странкама као и парох. звању фердинском ради убележења тога у матици венчаних. — Узета је на знање одлука М. Ц. С., којом потврђује овдашњу пресуду у ствари развода брака Ј. Ј. из Омољице и Д. рођ. Ј. из Омољице и саопћена је странкама као и парох. звању и Омољици ради убележења развода у матици венчаних. — Поднеги су М. Ц. Савету сви списи у ствари утока ц. одбора мраморачког против одвашње одлуке у ствари тужбе ц. одбора против тамошњег пароха Ј. В. О. — Узето је на знање и саопћено Ј. С. из Омољице расположење М. Ц. Савета о издавању једног цркв. стола. — Пошто се Ј. А. М. лични парох. помоћник избишки одрекао већине при избору пароха у Вел. Средишту, те пошто је Ј. Г. Кошутић изабран на два места за пароха, позват је да се изјасни које место задржава; на неизабрано место поставиће се одмах по пријему изјашњења Ј. С. Т. за администратора. — Решено је свега 44 предмета.

Неприлике

Лукијана Мушицкога у Плашком.

Д. Р.

(Продужење)

5-tens Dass sich der Bisthums-Administrator Muschiczky höchst anmassender Ausdrücke gegen die Person Seiner Majestät des Kaisers bedient hätte, nemlich: dass Sn. Majestät bey Allerhöchst Ihrer Durchreise, zu Szombor in der gr: n: u: Kirche, einen Geistlichen gefragt hätte, ob die griehische Kirche auch ein Ewangelium besitze; dass daher Sn. Majestät die g: n: u: Religion verachten, und auf das griechische Kreuz gerade spucken; und dass die griechischen Klostergeistlichen nicht verbunden sind, ihre Kopfbedeckung vor dem oesterreichischen — wohl aber vor dem russischen Kaiser abzunehmen.

Über diesen wichtigen Punkt, wurden die damahls bey der Tafel des Bisthums-Administrator Muschiczky anwesenden Offiziere, Hauptmann v. Budisavlievich, Obrleut: Stanisavljevich, Lieutenant Csoporta und Fähnrich Stulrich, dann Klerikal-Lehrer Lazar Mihaelevich (11. 12. 13. und 14. Bogen) vernommen, welche aber in ihren Aussagen die obigen Ausdrücke vom „Kreuzspucken“ und „Ewangelium“ gehört zu haben, läugnen, und nur zugeben, dass zwischen dem Bisth: Administrator Muschiczky, und dem auch beim Tische anwesenden Protodiakon Terkulja ein Wortwechsel über den feyerlichen Anzug der Bischöfe, in Gegenwart Sr. Majestät des Kaisers, entstanden seyn, welcher zur Veranlassung: das Zusammentreffen der Bischöfe Putnik und Miokovich —, bey der Allerhöchsten Durchreise Sr. Majestät unsers Kaisers — zu Novska im Gradiscaner Regmt., und ihren damaligen verschiedenen Anzug — hatte. Von dem russischen Kaiser behaupten die vorstehenden, soll mit keinem Worte erwähnt worden seyn. Bloss der Oberlieut: Stanisavljevich gibt in seiner diessfälligen Aussage (12. Bogen) an, dass er bey dieser Gelegenheit vom „Ewangelium“ etwas reden gehört habe, ohne sich weiter diessfalls besinnen zu können. Dagegen behauptet der Protodiakon Terkulja (14. und 15. Bogen) dass Muschiczky bey der nemlichen Gelegenheit, die oben berührte Anekdote, dass nemlich Sn. Majestät der Kaiser, den gr: n: u: Geistlichen zu Szombor gefragt hätten: ob diese Kirche auch ein Ewangelium habe — erzählt hätte; so wie auch, dass Muschiczky gesagt habe: dass es unklug von den Bischöfen wäre, im Mönchsgewande vor unseren Kaiser zu kommen, der hierauf nicht gewöhnt seye; wohl aber könnten und müssten selbe vor dem russischen Kaiser in diesem Anzuge erscheinen; ohne hiebey etwas von Abnahme der Kopfbedeckung zu erwähnen.

Ganz verschieden von allen Vorstehenden, behauptet der Erzpriester Rafael Buncsieh in seiner Aussage (17. 18. und 30. Bogen) dass am nemlichen Tage, wo diese Rede bey der Tafel des H: Bisthums-Administrator Muschiczky geführt wurde, der Nachmittags zu ihm (Buncsieh) zum Besuch gekommene Hauptmann Budisavlievich, in Gegenwart des mitgekommenen Lieutenants Csoporta und des Protodiakon Terkulja — ihm alle obige unanständige Ausdrücke, deren sich der Bisthums-Administrator Muschiczky gegen Sr. Ma-

jestät ungebührlich bedient haben soll, nemlich: vom Evangeliumbuch zu Szombor, vom Kreuzspucken, und von der Abnahme der Kopfbedeckung eines Klostergeistlichen der gr. n. u. Ritus vor dem russischen — nicht aber vor dem österreichischen Kaiser, erzählt habe. Man hielt für nothwendig den Hptmann Budisavljevich und Lieut. Csoporda abermahls vorzurufen. und ihnen diese Aussage des Erzriesters Bunesich vorzuhalten; welche aber dem ungeachtet, nach ihrer im Untersuchungs-Protokoll (32. und 33. Bogen) enthaltenen Angabe, diese Behauptung des Bunesich gerade zu läugnen, und im Ganzen bey ihren früheren Aussagen verbleiben.

Dieser wichtige Punkt blieb im Widerspruche, und konnte nicht weiter aufgeklärt werden.

6 tens Dass der Bisthums-Administrator Muschiczky jedermann, der nicht zur griechisch nicht unirten Religion gehört — verachte, und über andere Religionen schimpfe.

Dieser Punkt hat sich nach der Aussage des Hauptmanns Drašenovich (26. Bogen) — und selbst des Protodiakons Terkulja (15. Bogen) und Erzpriesters Bunesich (18. Bog.) als seiner Gegner — nicht bestätigt.

7-tens Dass Muschiczky an gebothenen Feyer Tagen, an der bischöflichen Residenz habe arbeiten lassen.

Auch dieser Punkt hat sich nicht bestätigt, ausgenommen am Feste der Heiligen Paraskeva, welches in diesen Lande ohnehin kein gebothener Feyertag ist.

8-tens Das in der ökonomischen Administration des Bisthums, in der Verwaltung und Erhaltung des Fundus Instruktus, und in den Rechnungen über die Einkünfte, die grösste Verwirrung herrschen solle.

Über diese Beschuldigung werden die an Sn. Exc. de Metropolit, bald zu unterlegen zugesicherten Rechnungen, über die Interkalar-Proventen die beste Evidenz verschaffen. In Betreff des ohnehin kargen Fundus Instructus, hat man sich die Überzeugung verschafft, dass alles in gehöriger Ordnung besteht.

9-tens Dass Bisthums-Administrator Muschiczky den unerlaubten Umgang des Hptmann Drašenovich, mit einer gewissen Anna Bureich aus Freundschaft geduldet hätte.

Diese — nach ihrem Inhalte gar nicht hieher gehörige, ungereimte Beschuldigung fällt dadurch weg, dass der Hptmann Draschenovich, so wie

die besagte Anna Bureich, zur römisch-katholischen Religion gehören, und in dem Orte Plasky selbst, ein katholischer Pfarrer befindlich ist, dessen Pflicht es gewesen wäre, dissfalls,, wenn seine Ermahnungen nichts gefruchtet hätten, gehörigen Orts, Vorsellungen zu machen. Indessen ist auf den Antrag des Oguliner Regmts, um allen weiteren Folgen vorzubeugen, der dieses unerlaubten Umganges beschuldigte Hptmann Drašenovich, durch das hohe Banal-Warasdiner-Karlstädter Generalkommando, aus Plasky in eine andere entferntere Station übersetzt worden.

10-tens Dass Muschiczky einer Menage auf der Arbeit gewesener Gränzer — die Schlüssel mit Esswaren, mit eigenem Fusse umgestossen hätte.

Dieser Vorfall betheuert Protodiakon Terkulja (15. Bogen) von dem Erzpriester Bunesich und seiner Frau vernommen zu haben, welchen beiden es der, bey der Arbeit zur Aufsicht bestellt gewesene resignirte Korporal Teodor Vukellich erzählt zu haben soll. Der Erzpriester Bunesich bestätigt das nemliche in seiner Aussage (17. Bogen) ohne die Betreffenden welchen dieses wiederfahren seyn soll, benennen zu können. Aber der darüber (21. Bogen) vernommene resignirten Korporal Theodor Vukellich läugnet diese Angabe, und behauptet, von diesem nie geschehene Vorfälle, nie ein Wort, weder dem Erzpriester Bunesich noch sonst Jemanden erzählt zu haben. Dieser Gegenstand bleibt demnach auch im Widerspruche.

11-tens Dass der Bisthums-Administrator Muschiczky sich erlaubt hätte, in den an die Geistlichkeit erlassenen Cirkularien, die römisch-katholische Kirche zu beleidigen.

Die dem Untersuchungs-Prokoll bey der Aussage des Erzpriesters Bunesich (18. Bogen) beygelegten 4 Stück Cirkularien in der slavischen Kirchensprache des griechischen Ritus, mit serbischer Schrift, geben hierüber die nähere Auskunft. Wenn auch der Bisthums-Administrator Muschiczky in seiner sub g. bereits allegirten Vertheigungsschrift, den in diesen Circularien gebrauchten Ausdruck „päpstliche Kirche“ synonym von „Römisch-katholisch“ genommen zu haben, angibt; und sich desselben bloss in diesem Sinne, nach seiner Angabe, in einem der herausgegebenen Cirkularien bedient haben solle, so sind die andre in den benannten 4 Cirkularien enthaltenen Ausdrücken, in welchen auch das Wort „päpstliche

Kirche“ nicht einmahl sondern öfters vorkömt, von der Art, dass daraus wenigstens eine Unanständigkeit des Ausdruckes hervorleuchtet. Die Ausdrücke „*Dass wir unser bleiben und nicht in ein fremdes Volk unschmelzen*“ und „*unsere Feinde (Gegner oder Wiederseher)*“ zeigen, — gering gesagt, von einem gewissen unduldsamen Kastengeiste.

(Наставиће се.)

Отварање

српског народно-црквеног сабора.

У недељу 10. о. м. у 1/2, 12 сахати дошавши Његова Светост патријарах Георгије са високо-преосвећеном Господом Епископима, осим Епископа Мирона, који због болести не могаше доћи, и патријарашко-народним тајником г. др. Лазом Секулићем у нову саборску дворану, буде поздрављен од посланика и публике са ускликом: живео!

Неки радикални посланици, који оно 1902. чим чуше да улази кр. повереник Бела Талијан, њихов искрени пријатељ и „доброжелатељ“, поскакаше на ноге лагане, и промукоше од клицања живео; нађоше за добро, мудро и пристојно, да свету на видик уостану седећи на своме месту, када Његова Светост улазаше у саборску дворану.

Кад узмемо, какве су наше прилике, ваистину је чудно, што се није нашао и који радикални попо да не устане.

Они без сумње хтедохе тим својим неустајањем, што је код свију незаслепљених партизана и образоване публике изазвало чуђење и осуђење, показати присутном своме народу, који је дошао са свију страна, како треба дочекивати своју црквену старешину, те да и они дошавши кући тако дочекује своје старешине, једино са изузетком проте Боже Поповића, ком морају одавати достојну част кад дође у њихову средину, ако нису ради да их тужи због непоштовања, као што је оно тужио председника и учитеља в.-маргитског, што се огрешисе о дужно поштовање претпостављене власти. (Извештај седнице конз. у 17. броју о. л. за о. г.) Наравно прота је Божа нешто више од српског патријарха!

По изданом програму, а и по досадашњем обичају, а и самој пристојности и увиђавности, требало је Његову Светост као председника саборског, да допрати изасланство саборско.

Ну, како радикали у свом клубу у ком има 3 проте и 11 попова, а из саме архидијецезе 3, једногласно закључише, да не учествују у изасланству — да је изаслан кр. комесар, отимали би се, као и оно 1902. — а самосталци који су истина одредили били, ко ће од њих учествовати у изасланству, очекујући да неко предложи, да треба Његову Светост допратити; то Његова Светост дође међутим и без изасланства, што је немилу дирнуло многе и многе, и због чега су се морали стидети од туђинаца, који су се смешкали том поступку српском.

Да ће ово саопштење ожалостити на страни све истините синове православне цркве и нашег народа, дочим ће обрадовати наше непријатеље, који једва чекају да се могу злурадо насмејати нашем пркосу, нетактичности и неваспитању; то је бар јасно!

Ми се овамо хвалимо са демократизмом, и ако смо до јуче дочекивали и испраћали (као оно војводе радикалске 1902. Белу Талијана) кр. поверенике, па и оне, који су нам многи црни комад у торбу бацили; а сад, кад смо дочекали, да можемо без њих саборисати, ми тобоже као демокритски народ, не ћемо да дочекујемо свога патријарха и тако рећи јединог великодостојника, који има и срестава и уплива на најмеродавнијем месту, а овамо виновници тог поступка облећу и праве савезе и са сићушном господом, па и оном, који су нас до јуче — а и данас у себи — називали странцима, и замерали што владика не зна мађарски

И за једну и другу немилу појаву, једино носе кривицу они, који у тим стварима хтедохе се јунацима показати, а у ствари осрамотише не само себе, него и наш народ.

Код нас се врло често говори, како онај народ, који не зна да поштује своје велике људе, није народ и не заслужује да се уврсти у број осталих изображених народа, а нашим радикалима, којима је вођа и узор један Јаша Томић, један Ђура Цвејић, један Коста Таушановић, све познате величине, њима је српски патријарах Његова Светост Георгије, ком не давно даде Његово Величанство један од највећих ордена; ког архијереји карловачке митрополије одликоваше белом камилавком; ком приликом његове 50. годишње прославе свештеничке службе поздравише стотинама нај-

одличнијих и наших људи и туђинаца и наших црквених општина; ког српски владоци одликоваше највећим орденима; ког град Карловци и Сомбор изабраше за свога почасног суграђанина и који као прави царски тајни саветник има у свако доба приступа код Његова Величанства, и чије се мњење и глас поштује код највиших државних фактора, као и пр. приликом онако сретног решења о српским манастирима у парници са Румунима, а да и не спомињемо остале многе важне ствари, где је он подизао свога мушкога гласа у корист своје цркве и народа; — њима је српски патријарх Његова Светост Георгије тако мала и незнатна особа, да је може свако радикалче по својој вољи нападати и омаловажавати.

Како се у „Застави“ пише о Његовој Светости, доста је да наведемо само овај навод.

У 260. у ком се уредник до миле воље налагао — оно писање не може се друкчије назвати него лагање —, како посланици из средишне канцеларије нису позвани у седнице, као да није званично објављено, кад ће се сабор отворити, као и то, шта ће се све на дан отварања сабора радити; како је патријарх био намеран да никако и не отвори сабор, јер је тобоже влада све његове предлоге одбила па и постављање погодне му особе за кр. повереника, као да га је могао отворити без владиног обавештаја, да се не ће шиљати кр. повереник, за кога је речено, да ће се доцније поставити, него да он отвори сабор, што и враци по кровови знају, чије је то масло било, да се тако радило и за што није изаслан кр. повереник; како су по обављеном одржању призивање св. Духа, поврвили посланици и наред у саборницу, и ако је призивање обављено тек у уторак 12. о. м.; како је само један глас на галерији викнуо тихо патријарху живео, а за тим и Валеријан Прибичевић, и ако су и многи радикали и из публике викали му живео; како се публика, која је запамтила шта је било 1902. између патријарха и Васа Муачевића чудила, кад га је видела да је прешао патријарху, и испињала да види да ли је у истини Васа, и грдна је штета што не рече, да се томе већма чудила, него кад је видела о епархијској скупштини, како пије братимство др. Јован Радивојевић-Вачић, власник „Народног гласника“ са калуђером Валеријаном Прибичевићем, братом

уредника „Новог Србобрана“, које је не једном онако на пасје име изгрдио, или како се вође радикалске слатко и весело разговарају и шале са високопросвећеним г. епископом вршачким Гаврилом, ког су 1897. називали просто Габором и т. д.

А шта да кажемо тужан на ове речи: „Кад је пролазио патријарх улицом од двора до саборнице, била је улица пуна света. Али се не захори ни једно живео. Нико се не осврташе на оца Георгија. Многи окренуше главу, као да су онуда пронели кола Ђубрета“.

Чуј српски народе, и запамти потомство, шта и како написа о српском патријарху и народном добротвору о Његовој Светости Георгију, у негдашњој Милетићевој „Застави“, један Јаша Томић.

И поред таког писања, има на жалост нашу и срамоту и српских свештеника не само ван сабора, него и у сабору, па и из архијереје, па и чланова нове конвисторије, који могу Јашу сматрати за свога вођу, а „Заставу“ за свој лист, ког уредније читају, него свето писмо.

Заузевши Његова Светост председничко место, саопшти, како је дошло до састанка сабора, те даде преко патријарашко-народног тајника др. Лазе Секулића прочитати отпис министра-председника прво на мађарском, а за тим на српском језику, а по том и телеграм његов, у ком му јавља, да се не ће изашиљати кр. повереник, те умољава Његову Светост, да сабор отвори, на што Његова Светост прогласи за отворен сабор.

Члан саборски Васа Муачевић, даје ову изјаву: „Самостална странка, саслушавши отпис краљ. уг. министра председника о дозволи и осталом гледи сазива нар. цркв. сабора, изјављује, да се читање отписа у мађарском оригиналу, противи држљвно-правном положају краљевина Хрватске и Славоније, као и уставнома срп. нар.-цркв. аутономије о пословном језику српском, те тражи да се ова протузаконитост у будуће одстрани.“

Др. Красојевић изјављује: „Поводом тим што су аутентични отписи текстова министра председника прочитани на мађарском језику, а из разлога што је званичан језик овога сабора српски језик, изјављујемо као и до сада, да ема трамо српски текст ових отписа аутентичним“.

За тим Његова Светост одређује за перо-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

вође најмлађе чланове др. Душана Поповића и др. Бранка Вујића, а посланици предадоше своје веровнице по азбучном реду, којом су приликом неки посланици поздрављени били са живеом и то већином од публике.

На сабор су сви посланици дошли осим Евгена Думче и Стеве Калембера.

Секретар др. Л. Секулић прочита приспеле протесте и то против избора белоцркванског, I. плашчанског, старо-бечејског, вел. бечкеречког, пакрачког, кикиндског, темишварског и мокринског.

Његова Светост позове сабор да изабере верификациони одбор, те прекида седницу на 10 минута, да се посланици договоре.

Како је то договарање дуже потрајало, и кад су се посланици повратили у сабор, рече Његова Светост, како је време одмакло, а он је стар, то затвара седницу и заказује идућу за сутра.

И у овој умесној изјави Његове Светости назреше неки народни пријатељи „опструкцију“, а не сматрају за осуду, што Њ. С. мораде више од $\frac{1}{2}$ сахата чекаати на договор — неспоразум — страначки.

У осталом и 1879. није првог дана обављен избор верификационог одбора.

* * *

„Застава“ рече, како радикалска изјава — не треба сметнути с ума, да се у самој изјави Кресојевићевој не вели као у Муачевићевој, да је то изјава радикалне странке, а за што и то се зна т. ј. да се не замери странка својим „пријатељима“ — стоји на ширем становишту. Пословни језик сабора је српски, те и сад и увек морамо сматрати само српски текст као аутентичан“.

Како се „Застава“ онако на сумце уређује, те се не обзире на оно, што је пре било и како се радило, навешћемо јој нешто, што баца тавну сенку на данашње држање радикалско.

1898. прочитао је у Руми 22. Новембра посланик румског среза др. Вура Кресојевић свој говор пред бирачким збором, у ком је рекао и ово: „Ја сам пак нарочито тражио још и то, да се у првој саборској седници протестује против читања рескрипта на мађарском језику. Овај мој предлог буде усвојен и клуб повери мени, да у име његово протест поднесем“.

„Пред отварање сабора одржана је још једна клупска седница, у којој сам прочитао нацрт протеста, који овако гласи:

„У име својих 65 другова и у име своје протестујем и ограђујем се против читања рескрипта на мађарском језику, те изјављујем да ми из разлога, што је званични језик овог славног сабора српски језик, те из разлога, што на територијуму краљевина Хрватске и Славоније нема места званичној употреби мађарског језика — не признајемо мађарски, него сматрамо аутентичним српски текст највишег рескрипта“.

„Молим, да се ова ограда дословце уведе у записник, а што се тиче говора кр. комесара, који већина саборских посланика није разумела, то предлажем, да преко њега пређемо на дневни ред“.

„Кад сам овај протест прочитао, настаде граја међу посланицима осталих двеју странака и већина закључи, да се протест ублажи. Ми нисмо одмах на ово хтели пристати, али да се не би на првом кораку разбили, то смо попустили и тако је дошло до познате ограде г. барона Живковића“.

(Види додатак „Застава“ у броју од петка 27. Новембра 1898.)

А Живковићева ограда гласила је: „Жалимо, што прва реч на овом сабору није пала на оном језику, који прописује саборски пословник“, те на питање Његове Светости, да „пошто немамо још перовића, који би ову изјаву увели у записник, ако желите, могу је доставити кр. комесару“, на што Живковић одговори: „Не налазим то за нужно“.

У подлиску „Заставином“ у 98. бр. од 1897. „Саборске смесице“, рече „Саборлија“ и ово: „— Много што шта омакло јој се (публици) у оном тихом говору. Али за то се није омакла и она *тиха* жалба барона Јована Живковића, због мађарског језика у нашем сабору. На питање патријархово: жели ли барон, да се о овој жалби извести званично комесар, одговорио је: не, не. Је ли то доста?“

„Кад је непријатељ ушао у двориште и ударио својим буздованом у кућу да нам је раскопа — сме ли се на то ћутати?“

„Бадава су се трудили, да се све тихо ради и говори. Ако народ није могао да чује што се шалутало, чуо је оно што је најважније. Кр. рескрипт је најгласније мађарски

прочитан. Лаубе вели: Дирати народу у језик значи дирати у срце“.

„А глас народа био је последњих посланичких избора тако силан и јак, да очекује исто такав одјек у сабору, ако не и удвостручен. Услед тога је и она забринутост с једне стране, с друге озбиљност, а с треће узнемиреност“.

Овако се 1897. мислило и писало у радикалској „Застави“, а данас! Данас не сме да писне о дирању у језик и име српско, данашњи Красојевић, који има смелости да у делегацијама грми на босанску управу и бечку политику, не имаде смелости да се ограда у име своје и радикала не против читања рескрипта краљевског, него отписа министрових на мађарском језику у српском сабору, и да не признаје за аутентичан мађарски текст, него да признаје српски.

Његова је изјава изречена у I. седници саборској мекша и питомија и од саме изјаве барона Живковића од 1897., јер дочим овај рече: *жалмо*, што није пала прва реч на српском језику; он у њојзи не рече ни то, него: пошто је пословни језик овог сабора српски, то сматрамо за автентичан српски текст министрових отписа, те не смеде рећи ни оно, што је рекао 1902. „на према томе нема места званичној употреби мађ. језика“.

Уз то је изрекао и једну пирамидалну наивност — да не кажемо шта друго —, као да могу постојати два аутентична отписа.

Та као многогодишњи правник и посланик, требао је или он, или ко од оних силних адвоката радикалних да зна, да се свугди у подобним приликама сматра за аутентичан текст оригинал, а не превод. Једино потврђен рад нашег сабора не сматра се за оригинал, него немачки или мађарски текст.

Да чују осталих паметних народа правници поменути Красојевићево-радикалну наивност и незнање; ваистину би добили чудан појам о нашим правницима, те се не би чудили многом и многом што се код нас ради.

Изјава Муачевићево-самосталска на против носи на себи обележје правничко.

И ово доказује, како је тешко курјаку навући овчију кожу на себе, јер чим је навуче, изазива смеј код осталих.

Нема ту ништа господо радикалска од нашег шеврдања и служења Богу и мамону.

Ви сте своју трку свршили, и можете се јуначити пред својим партизанима, да сте ви продужиоци Милетићевих начела, код пометног сте света обрали бостан, а код својих пријатеља играте и сувише јадну улогу. Можете им вући воду, ал поиграти не ћете у сватовима!

А у 100. бр. „Заставе“ 1897. рече уредништво у наслову: „Мађарски језик у српском сабору“ ово: „Није данас први пут, да смо то доживели (да комесар говори мађарски), а ако се буде тражило непрестано попуштање, не ће бити ни последњи. Сабор се ограђивао против оваке повреде и до сад па и данас. Али то остаје у — записнику. Сме ли се при том остати? Ми Срби имамо посланика на пештанском и загребачком сабору, и не само да очекујемо од њих, него и захтевамо да на меродавном месту у сабору подигну свој глас против увлачења мађарског језика у наш сабор“.

Како је хвала Богу г. Красојевић посланик на оба сабора; то треба да покрене у Пешти то питање или он сам, или г. др. М. Мушицки који зна мађарски говорити.

Дела господо загризите Ви у ту јабуку, кад не смедоше Кујеновци и Тисинци.

И учините ли то, скинућемо Вам капу до земље прне; не учинилите, нисте ни Ви бољи од њих, и онда се може и над Вама употребити она народна: Ругала се тигаћица лонцу!

ЛИСТАК.

Вести.

Избори чланова епархијских власти у Архиепископији карловачкој, обављени су у епархијској скупштини, одржаној у Карловцима 30. нов. — о којој ћемо идућом приликом донети извештај, — и изабрани су за чланове конвисторије:

а) Свештеници: Паја Зековић, Антоније Апостоловић, Лазар Богдановић, Владимир Обрадовић, Радослав Марковић, Сава Теодоровић, Сима Аранички, Јован Бута, Илија Шумановић, Урош Ђурић. — б) Световњаци: Др. Дршан Поповић, Миша Анастасијевић, др. Лава Николић, др. Милош Николајевић, др. Владимир Чобанић, др. Жарко Миладиновић, др. Миливоје Бабић, др. Јован Радивојевић-Вачић.

За чланове административног одбора:

Сава Петковић, Миливоје Милошевић, Јефта Матић, Ђорђе Коларовић, Ђорђе Иванић, Ђорђе Максимовић, Евгеније Дамјанов, Милан Младеновић, др.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Лука Ристић, Јован Татић, др. Младен Лисавац, Јован Ђуричић-Биорац, др. Светислав Новак, Жарко Станић, Лава Обреновић, Паја Стојшић, Никола Јанковић, Коста Теодоровић, др. Емил Костић, Васа Муачевић, Стеван Веселиновић, Александар Поповић, Ђорђе Петровић, др. Милош Мојић.

За чланове школског одбора:

а.) Свештеници: Васа Латинкић и Јован Бута.
— б.) Учитељи: Евгеније Кротин и Богдан Ђурђевић. — Остали чланови: Радивоје Врховац, Паја Марковић, Радован Малашевић, Милан пл. Будисављевић, Стеван Бенин, Богдан Глушац, Милош Грујић, Жарко Благојевић, др. Душан Гајић, др. Лава Поповић.

Избори ови и **овакви** обављени су под девизом: *не ћемо калуђере нити клерикалце*, те је тако многи веселик ушао у одсеке, који нити је достојан, нити има нужне спреме.

У обављеној жупанијској скупштини бихарске жупаније у В. Вараду 6. о. м. гроф Стеван Тиса, бивши председник угарског министарства рекао је, како се у жупанији догодило нешто, што до сада никада не беше, а то је — рече — да се унела политика у управу жупанијску од стране великог жупана.

Дакле паметни и мудри људи и политичари увиђају да је то велико зло, уводити политику и у жупанијску управу, а наши самосталци са њиховим младим поповима, који жељни славе и власти и с ђаволом би се здружили, да то постигну, уведоше политику — и то своју луду политику — и у одсеке епархијских власти, одсеке, који не мају никаквог посла с политиком, него са управом епархијском.

Наши млади самосталски попови, којима омили политика већма и од цркве и школе, на епархијској скупштини при избору чланова за епархијску управу, заборавише на све друге обзире, него имадоше пред очима једино ту помисао и жељу, да кад им се подала згодна прилика да могу ући у одсека и да као такови могу доћи и до црвеног појаса и протојерејства, да је и употребе, те не питаше себе: да ли има заслужнијих, старијих и спремнијих свештеника и калуђера од нас.

На то све не помишљаше ни они сами, нити њихове световне вође којима служе, те ако је икада, оно је овај избор показао, да је неоправдана била вика на пређашњу јерархију, да је до пре рескрипта постављала за чланове конвисторија неспремне свештенике.

Онако неспремних и извиканих попова, каквих

има неколицина међу новоизабраним члановима конвисторије; није до пре рескрипта било **никада** у конвисторији архијерејској, и да могу устати из својих гробова стари митрополити-патријарси и чланови и видели, каквих све нема чланова, а во првих једног поп Јову Магарашевића, који је равнео међу шокадијом барјак против клерикализма у цркви и против манастира српских; морали би поново лећи у гробове своје.

И ми још имамо образа и смелости да се хвалимо са неким напретком!

Српска Књижевна Задруга. — Јавља се повереницима и задругарима да је администрација испратила књиге XV. кола свима за које су уложи стигли Задругиној благајници. Позивају се задругари, који књиге још нису примили, да то одмах јаве Задрузи, да би она учинила потерницу за књигама. Рок је за рекламације задругара по чл. 9. тач. и) Правилника месец дана, јер после Задруга више не може узети у поступак рекламације.

У исти мах јавља се повереницима и задругарима, да Задруга улоге за XV. коло прима и даље све до краја своје рачунске године.

Уредник: **Димитрије Руварад**, протојереј.

Одговори уредништва.

Земунцима. Хвала на телеграму у ком нам јависте, да је народна свест победила, и да нам није испало за руком — а шта, то не рекосте.

Не знамо, да ли то учинисте да заштедите неколико хелера, држећи, да ћемо ми већ знати што ви пређутасте, или то учинисте из страха, што није не могуће, кад знамо јунаштво ваших данашњих вођа, који „во времја“ оно употребише за своје протесте у место печата свога, дугме, због чега их овде и назваше и зову дугметарима.

Кад ви сматрате у победи Бабићевој победу народне свести; то је доказ да су нам поменути телеграм послали они исти Земунци, који су сматрали победу свести народне и у избору Коче Петровића и Панаота Морфе за градоначеонике, у избору Јована Јовановића-Јанаћа за посланика на народно-црквеном сабору, именовању Германа Анђелића за патријарха и томе подобних стварих.

А ми, као год што нисмо сматрали победу народне свести у поменутих изборима и именовању, него смо са својим једномишљеницима радили и били противни њима, ма да нам такво наше држање уписивасте у грех, и изложени бесмо гоњењу, време је пак доказало, да је оно наше држање било умесно

и оправдано; тако исто не сматрамо ми ни избор г. Бабићев за победу свести народне, што ће такође тек време показати, ко има право.

А не сматрамо је с тога, што је г. Бабић као млад адвокат жесток члан радикалне странке, странке, која са својим начелима не ће бити у стању нашу народно-црквену аутономију нићи доградити, нићи изидати. А ако би јој испало за руком, да је она по свом начину догради или изида; *по скупу би је цену морала купити.*

Какву би пак црква и народ имао користи од тако купљене аутономије; о томе говорити још сада, није време.

Српски родољуб може само слутити о нашој будућности у том случају, слутити и зепети, а подједно и молити се Богу, да сачува од тога и цркву и народ.

Ко ће бити посланик земунски, у то се ми нисмо мешали. А ако се може узети за мешање и онај наш Ш. „Савремени чланак“, ког смо и у Земуни, као и у друга места послали; е онда имате право, што нам у телеграму рекосте, да нам није успело за руком, да не буде радикал изабран.

Иначе, знајући данашње прилике земунске, нисмо хтели ни у шта да се мешамо, а да смо дошли на избор, знајте, да би се и избор посланика и избор изборника за избор свештеничког посланика обавио по закону.

Нама је у истини жас, да у Земуни, највећем граду у Архиепископату, где је толика интелигенција, да се под председништвом једног др. Владе Николића могао **онако** незаконито обавити и избор посланика и избор изборника, и не можемо довољно да се начудимо и г. Бабићу, да га бар он није учутио **како** их треба обавити.

Наиме, председник изборни није смео одредити пре почетка избора време, кад ће се избор закључити, пошто има избор трајати све дотле, докле бирачи долазе на гласање, а кад једном престану долазити, има се избор закључити.

1902. радикалска је већина уништила избор и у В. Бечвереку и у В. Кикинди само због тога, што је председник казао време завршетку гласања, и при поименичном гласању, први је гласао баш г. Бабић, да се исти избори униште.

1902. рекао је др. М. Мушички: „да заказивање завршетка изборног чина може сурвати нашу аутономију у повор пропасти“.

Ако г. Бабић ухте да из **онако** обављеног свога избора повуче конзеквенцију — на коју се ради-

кали тако радо позивају —; он ће сам захтевати да му се избор уништи.

А то би требао г. Бабић да учини и као демократа, да је и у истини то, и он не би ни смео примити мандат од устарабарског одбора, и да су данас прилике код нас, као оно што беху 1879. избор његов не би сабор ни оверио, као што није те године оверио избор вршачки др. Ђорђе Милосављевића једино због тога, што је по записнику Ш. сед. бр. 18. „исти избор обавио привремено наименовани црквени одбор вршачки (а такав је одбор обавио и Бабићев избор), дакле такови орган, који законом прописаног основа нема и тиме сам избор незаконитим постао“.

1879. сабор је уништио избор Милосављевићев, и ако је Јаша Томић нападао исти сабор због његове попустљивости.

Треба знати, да против избора Милосављевићева није било протеста, него је верификациони одбор из своје побуде предложио да се уништи његов избор, што је сабор и усвојио, и ако је Милосављевић био велика присталица народне странке.

А пошто би данас тако што урадио радикалски клуб и странка са својим партизаном!

У осталом и сам г. Бабић не сматра привременни одбор у Земуни за законит, што је показао и као члан верификационог одбора на арх. епарх. екупштини, у чијем се извештају рекло:

„Избор у Земуни и ако је препоран, јер општина није организована, изабрани тамо скупштинари нека се ипак овере, док сабор ово питање мериторно не реши“.

Не учини ли то, ако је већ примио мандат, заборававши на сличне случајеве од 1902.; онда, е онда — — —.

Ми г. Бабића само потсетисмо на радикалско и своје држање од 1902., о чему се може уверити и из „Заставе“ од 1902.

Избор изборника обављен је пак цедулицама; дакле тајним гласањем, дочим се по §§. 7. 39. „Изборног реда“ од 29. Маја 1871. имао обавити **усмено**.

Док смо ми били у Земуни, и док се слушао наш глас, **тада** није рађено **онако** као што је рађено код последњег избора, а под „новим курсом“.

И кад г. Бабић не знаде, или не хтеде знати за **постојеће уредбе**, врло је слаб изглед, да ће он бити у стању доградити и изидати нашу аутономију, за чије се дограђивање и изиђивање захтева мало друкчијег и знања и спреме а и стишаности.

Ну, кад ви сматрате победу народне свести у

избору Бабићевом; уживајте сада, а ми ћемо не уживати, него лити сузе, ако се и овог пута у народно-црквеном сабору узбуде радило као и до сада по страначким обзирима, због чега нам је и дошла и црква и школа до данашњег јадног стања, а не по потреби и цркве и народа и приликама.

Позив на претплату.

Од 1. Јануара 1907. слуша „Српски сион“ у име Божје у XVII. годину.

За ових XVI година свога излажења имао је „Српски сион“, а особито овамо од 1903. године да издржи многе нападаје, међу којима је било и таквих, који су били ушерени и смртали на његово уништење.

Ну, хвала Богу и власнику његовом, Његовој Светости Преузвишеном Господину српском Патријарху Георгију, и Високопреосвећеној Господи Господи Епископима — св. Архијерејском Синоду —, „Српски сион“ не само да је остао у животу, него је проглашен за званичан лист православног српског Архијерејског Синода Митрополије карловачке за духовне, црквене и јерархијске ствари, које имају сва парохијска звања и манастирске управе држати.

„Српски сион“ од нове године доноси ће све важније одлуке и наредбе пречасних конвисторија, а особито од начелне важности у целини, даје уз одликовања и рукоположења и све промене и смртне случајеве у свештенству у епархијама, те према одлуци св. Архијерејског Синода од 15. (28.) Маја ове године, наведеној у 16. бр. учтиво умољавамо и позивамо сва пречасна парохијска звања и управе манастирске, да се изволе претплатити на „Српски сион“.

Подједно их умољавамо, да изволе тачно назначити, под каквом ће се адресом лист шилати и где је последња пошта.

По жељи многих претплатника а и по показаној потреби, „Српски сион“ излази ће од 1. Јануара 1907. год. сваке недеље једанпут на досадашњем формату, а са досадашњом ценом, т. ј. за Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину по 8 Круна, за Србију и Црну гору по 10 Круна.

Ко жели имати потпуне бројеве за 1903., 1904., 1905. и 1906. годину, може их добити по 8 Кр. годину.

Пештоване дужнике и за ову 1906. годину и за прошле године учтиво умољавамо, да нам изволе дужну претплату намирити, те да не праве ни себи ни нама изишног трошка.

У Карловцима у почетку Децембра 1906.

Уредништво и Администрација
„СРПСКОГ СИОНА“.

Књижевни огласи.

Изашла је из штампе књига, коју је потписани — према закључку Епархијске Скупштине у Задру 20. фебруара 1902 — приредио под насловом:

Збирка Закона, Наредба и Ријешења Црквене, Грађанске и Школне Власти.

које се тичу Цркве, Црквене Администрације и Школе у Далматинско-Истријској Епархији.

У овој су Збирци по односним материјама, које су распоређене азбучним редом као: Библиотеке, Биљеговина, Брак и т. д., изложени тачно — негдје у кратко, а негдје у цјелини — сви закони, наредбе и ријешења, која су разне државне, грађанске и школске Власти у Аустрији издале, а која се односе на спољашњи живот вјерских Задруга, нарочито пак Српске Православне Цркве у Аустрији, а тако и све окружнице и наредбе, које је црквена Власт на основу канона Цркве издала за српско-православно свештенство, Школе, Црквена Титорства, Закладе и Установе Далматинско-Истријске Епархије.

Књизи, која износи XX и 543 страна вел. осмине, цијена је 6 круна.

У Метковићу (Далмација), 15. окт. 1906.

прото Љубомир Влачић.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad K. 1333/1130 ex 1906.

101 1—3

Е Д И Т К.

На бракоразводну молбу Боривоја Јовковића из Острова, против супруге му Софије, сада непозната боравишта, овим се речена Софија позива, да у року од 90 дана рачунајући од дана првог уврштења овог едикта овој конвисторији или сама лично предстане или место пребивања свога пријави, јер ће се иначе против ње поведена бракоразводна парница и без ње наставити и довршити.

Из седнице архид. Конвисторије, у Карловцима 10. (23.) октобра 1906. држане

Председништво.

Ад бр. К. 2638/400. ех 1906.

2—2, 100

К. 795/615. ив 1906.

3—3, 99

СТЕЧАЈ

на новокрејирано свештеничко место системизираног парох. помоћника IV. плаћеног разреда у Каћу. Молитељи имају своје ваљано инструјисане молбенице овој конзисторији поднети најдаље до 27. децембра 1906. (9. јануара 1907.) године укључно.

Из седнице епарх. конзисторије бачке, држане у Новом Саду 16. (29.) новембра 1906. год.

Митрофан с. р.
Епископ.

Број 1053 К. з. 756. ех 1906.

103 1—2

СТЕЧАЈ.

Исписује се на мјесто пароха у *Чечавцу* са плаћом V. разреда, а роком до укључиво 15 (28.) јануара 1907.

Молитељи имају своје прописно обложене молбе надлежним путем до стављенога рока потписаној конзисторији поднијети.

Из сједнице прав. срп. епарх. конзисторије у Пакрацу, 23 новембра (6 децембра) 1906 г. држане.

Предсједништво.

Број 1105 и 1108 К. з. 762. ех 1906

104 1—2

СТЕЧАЈ.

Исписује се на мјесто пароха у *Меланима*, са плаћом V. разреда, а роком до укључиво 15. (28.) јануара 1907.

Молитељи имају своје прописно обложене молбе надлежним путем до стављенога рока потписаној конзисторији поднијети.

Из сједнице прав. срп. епархијске конзисторије у Пакрацу, 23 новембра (6 децембра) 1906. г. држане.

Предсједништво.

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на једно упражњено место у стипендијској заклади Петра Божића са стипендијом од годишњих 400 Круна.

На ту стипендију могу компетовати Срби источно-православне вере, припадници епархије темшварске, који се уче у карловачкој српској великој гимназији, на којој академији или на којем универзитету.

Првенство имају оснивачеви рођаци, ако су источно-православне вере.

Са потребним сведоџбама о свршеним наукама, о имовном и здравственом стању, као и са крштеним листом молиоца снабдевене молбенице, ваља поднети овој конзисторији до 17. (30.) децембра 1906. г.

Из седнице епарх. конзисторије, држане у Темшвару дана 3. (16.) октобра 1906. год.

Предсједништво.

Ад бр. К. 904./641. ех 1906.

102 1—2

СТЕЧАЈ

На упражњено место цркв. општинског ђакона у *Вел. Кикинди* са којим местом је скопчана годишња плаћа од 800 круна и уживање једне сесије 30 јутара à 1600 □ хвати и 5 ланаца т. зв. иберландске земље à 2000 □ хвати, на које земље је дужан уживалац, порезу, еквивалент, долмарину и све остале јавне терете плаћати, дочим откуп за 5 ланаца иберландске земље плаћа цркв. општина.

Компетенти имају прописно инструисане молбе поднети надлежним путем овој конзисторији до 7. (20.) јануара 1907. године

Из седнице епарх. конзисторије држане у Темшвару 14. (27.) новембра 1906.

Предсједништво.

„Српски Сион“ излази сваких 15 дана на 2 цела табака. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље, на годину 10 круна. Поједини бројеви 40 филира

Претплата, огласи, стечајеви и реклаamacије у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остала рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 филири од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не цртају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно општински суд у Карловцима.

Издање и штампана: Српске Манастирске Штампарије у Ср Карловцима. 759. 1906.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА